

МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Горюнова М.М.

кандидат філологічних наук, доцент;

Савенко Т.Д.

кандидат філологічних наук, доцент;

Стогній І.В.

старший викладач,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

МОДЕЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ І КУРСУ

Комунікативно-дійовий підхід дозволяє визначити комунікативну модель навчання іноземної мови студентів нефілологічних спеціальностей. Комунікативність є не тільки провідним методичним принципом, але й методичним орієнтиром викладача, який має на меті дійовий, активний комунікативно-маркерований мовленнєвий підхід при засвоєнні, закріпленні та застосуванні мовного матеріалу.

Комунікативна діяльність у навчальному процесі розглядається одночасно як мета, і як засіб. При такому підході послідовність «мова – мовлення (комунікативний акт)» перетворюється у послідовність «комунікативний акт (мовлення) – мова». При цьому комунікативний акт стає визначальною величиною, якій підпорядковується вибір мовних засобів і методичних структурних одиниць, включаючи екстра- та паралінгвістичні засоби.

Аудиторне заняття може розглядатись у трьох аспектах: соціально-психологічному, лінгвістичному і комунікативному. Останній аспект дозволяє визначити заняття як деяку упорядковану послідовність взаємодій у системі «викладач-студент». Об'єктом аналізу у цьому випадку є мовленнєві та предметні дії обох учасників процесу. Будь-яке заняття піддається членуванню певних кроків (етапів), які спрямовані на досягнення постановленої мети. Етапи реального

навчального процесу, комунікативний зміст та структури спілкування (стереотипи і тактики) студента і викладача дозволяють створення та використання найбільш містких, професійно цінних моделей усного спілкування.

Активізацію природного спілкування з максимальним урахуванням навчальних матеріалів дозволяють розширити можливості проблемного навчання, котрі, як правило, зустрічаються на підсумкових етапах роботи, на «виході» в комунікацію (наприклад, рольові ігри). Основний принцип пропонованої системи роботи міститься у поступовому, покроковому включенні елементів проблемності у навчальний процес, що дозволяє слухачам оволодіти як простими, так і складними мовленнєвими діями при збереженні достатньо високого рівня мотивації. При цьому треба не забувати, що мотивація навчальної діяльності іноземців має свою специфіку, яка пов'язана з особливостями вивчення мови, з його великим функціональним навантаженням (засіб спілкування, засіб навчання, пізнання, мова спеціальності). Тому моделювання навчальної діяльності та мотиваційну структуру процесу навчання необхідно розглядати та аналізувати в єдності їхніх змістовних і динамічних характеристик, до яких відносяться усвідомленість, самостійність, узагальненість, дієвість, розповсюдженість на декілька навчальних курсів, направленість на різні сторони навчальної діяльності, інтерес до змісту навчальних матеріалів, тематиці, проблематиці курсу.

Проблемні задачі, які використовуються у зазначених цілях, класифікуються у залежності від наявності та співвідношення в них попередніх знань та інформації, яка надається (проблемне завдання, проблемне питання, проблемна ситуація). При використанні принципу проблемного навчання акцент переключається на розвиток мислення, а не пам'яті: через постановку навчальної проблеми, її прийняття та вирішення студенти засвоюють і самі знання, і засоби оволодіння ними. На заняттях, побудованих на такому принципі, домінують прийоми порівняння, аналізу, узагальнення, доказів і спростування, а навчальний час витрачається в основному на виконання системи різноманітних самостійних завдань, обговорення, бесіди-дискусії.

Виконуючи лексико-граматичні та синтаксичні завдання, аналізуючи мовленнєві моделі, студенти опановують правила

трансформації. Зміст моделей покроково ускладнюється, що, у подальшому, допускає самостійний вибір відповідних мовних засобів для побудови синтаксично вірного висловлювання.

Список використаних джерел:

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. // за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посіб. / О.Б. Тарнопольський. Київ : Інкос, 2006. 248 с.
3. Ушакова Н.І., Дубічинський В.В., Тростинська О.М. Концепція мовної підготовки іноземців у ВНЗ України. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*. 2011. Вип. 19. С. 136–146.